

Ibis posvátný (*Threskiornis aethiopicus*)

České synonymum: ibis africký

Latinské synonymum: *Tantalus aethiopicus*

Anglické jméno: Sacred ibis

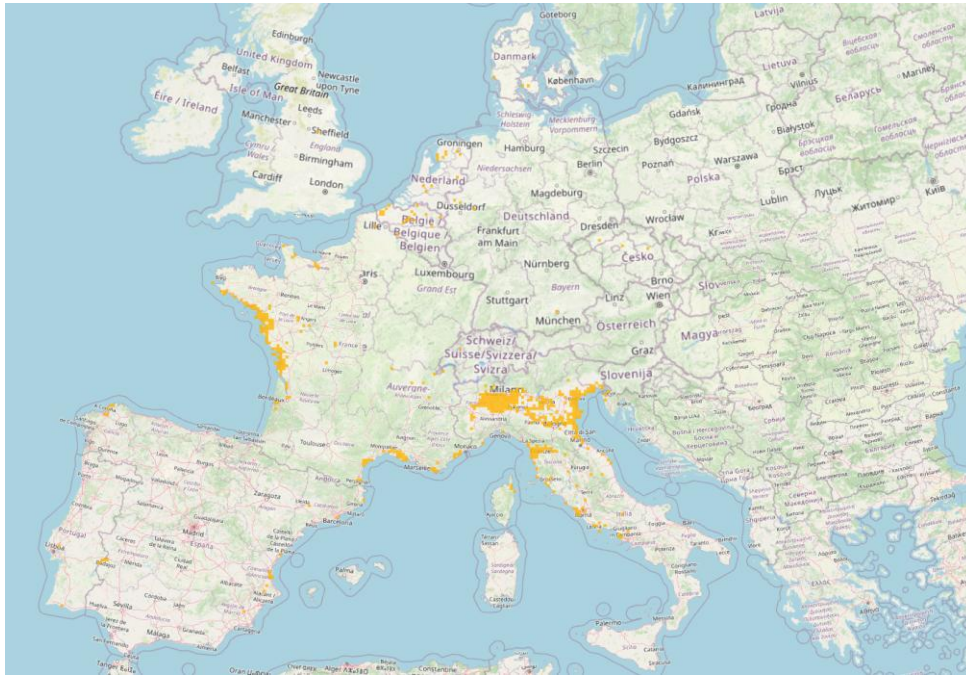
Čeleď: *Threskiornithidae*

Obr. 1 Ibis posvátný. Foto: Tomáš Ryneš

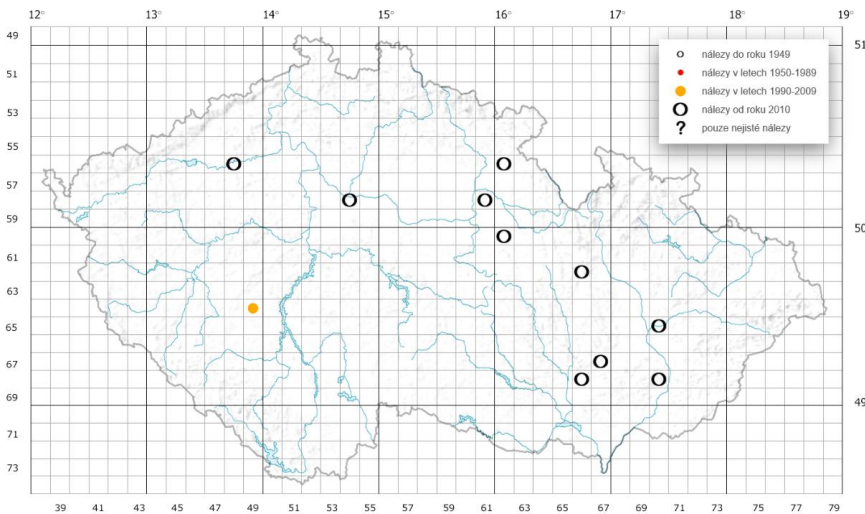
Původ: Žije především v Africe jižně od Sahary, místně též na Středním východě, Iráku a Íránu.

Sekundární rozšíření: Chován v zoologických zahradách celého světa. Od roku 1975 chován v zoologickém parku Branféré v západní Francii (department Morbihan), zvyšováním početnosti chovu zde postupně žilo až 350 jedinců, kteří odsud od 80. let postupně unikali a usídlili se v nedalekých mokřinách, kde utvořili stabilní populaci (první prokázané hnízdění ve volné přírodě Bretaně roku 1993 cca 25 km od zooparku). Dnes v těchto končinách (a dále na jih podél atlantického pobřeží) i po redukovaném odstřelu žije zhruba 2500 jedinců (údaj z 2009). Další výskyt několika desítek ibisů na francouzské půdě je zaznamenán v mediteránní oblasti. Z dalších zemí západní Evropy hlásí výskyt ibise Belgie, Itálie, Německo, Nizozemí, Portugalsko, Španělsko a Velká Británie. Byl též introdukovan do USA, vyskytuje se na Floridě.

Obr. 2 Ibis posvátný v Evropě (<https://easin.jrc.ec.europa.eu/spexplorer/map/>)

Rozšíření v ČR: Velmi vzácně se u nás objeví zatoulaný jedinec. Naposledy v roce 2023 ve Vyškově, o rok dříve u Čelákovic a v roce 2021 nedaleko Chocně.

Obr. 3 Ojedinělá pozorování ibise v ČR podle Nálezové databáze AOPK ČR

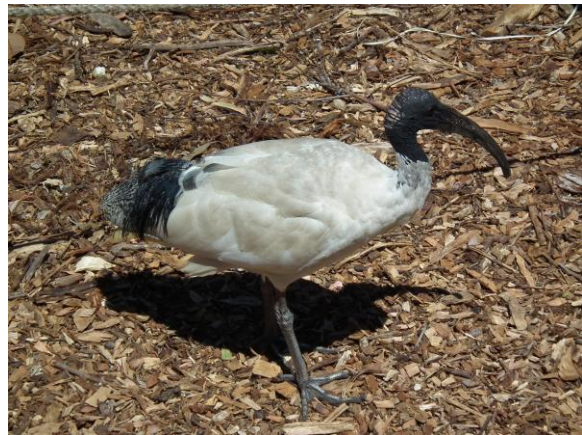
Cesty zavlečení: Úniky ze zoologických zahrad a zooparků, v případě příznivých podmínek založení životaschopné populace a samovolné šíření do okolí.

Popis: Vysoký 60 – 85 cm, rozpětí křídel 110 – 125 cm, váží zhruba 1,5 kg. Je převážně bílý, s černými prodlouženými pery, visícími přes ocas, černé jsou i konce letek (nejlépe viditelné za letu). Má lysou černou hlavu a krk a též černý, dolů zahnutý silný zobák. Nohy též černé. Obě pohlaví zbarvena stejně. Mladí jedinci postrádají černá prodloužená pera a hlavu a krk mají opeřené. Ibis se většinou neozývá, na hníždě kvičí a skřehotá. Při letu má natažený krk. Vyskytuje se jednotlivě, ale zejména v hejnech, až o několika stovkách jedinců. Osidluje mokřiny, včetně mořského prostředí. Hnízdí na stromech, keřích či skalách, často i s jinými

druhy ptáků (kormoráni, volavky). Etabloval se i do obdělávané krajiny, je schopen se živit i odpady. Za dne se brodí mělkou vodou a loví vodní bezobratlé, drobné obojživelníky a plazy a dokonce malé ptáky. Někteří jedinci jsou stálí, jiní se pravidelně přesunují za potravou či z důvodu nepřízně počasí.

Obr. 3 Ibis posvátný. Foto: Ondřej Prosický

Obr. 4 Ibis posvátný. Foto: Jan Plesník

Možnosti záměny: žádný z našich domácích druhů není ibisovi natolik podobný, že by mohlo dojít k záměně. Vzhledově nejbližší jsou mu někteří zástupci našich brodivých - kolpík bílý či volavka bílá – ti však mají bílý a opeřený krk i hlavu a rovné zobáky.

Z ostatních druhů ibisů jsou nejpodobnější i. černohlavý (*Threskiornis melanocephalus*) a i. australský (*Threskiornis molucca*). První zmiňovaný má nemá černě zbarvené konce letek a ocas. Ibis australský má oproti i. posvátnému bílý a opeřený krk.

Riziko: v místech hnízdění destrukce vegetace. Je podezřelý z přenosu chorob – často navštěvuje skládky a smetiště, odkud může přenášet např. různé patogeny na pastviny. V západní Francii prokázána likvidace vajec a mladých jedinců hnízdících rybáků (např. r. severní, r. černý), což vedlo k destrukci jejich hnízdních kolonií.

Likvidace: Odstřel je účinná metoda redukce početnosti. V západní Francii bylo v roce 2008 zastřeleno zhruba 3000 těchto ptáků, což představovalo zhruba polovinu zdejší populace. Tato metoda však může vyvolat odpor veřejnosti – ibis je nápadný a vzhledný pták.

Zdroje:

Clergeau P., Yesou P. 2006. Behavioural flexibility and numerous potential sources of introduction for the sacred ibis: causes of concern in western Europe? *Biological Invasions* 8: 1381 – 1388.

Gosler A. 1994. Atlas ptáků světa. Příroda Bratislava, 390 pp.

Robert, H., Lafontaine, R.-M., Delsinne, T., Beudels-Jamar, R.C. 2013. Risk analysis of the Sacred Ibis *Threskiornis aethiopicus*. Risk analysis report of non-native organisms in Belgium from the Royal Belgian Institute of Natural Sciences for the Federal Public Service Health, Food chain safety and Environment. 35 pp.

Williams, A.J., Ward, V.L. 2006. Sacred Ibis and Gray Heron predation of Cape Cormorant eggs and chicks; and a review of ciconiiform birds as seabird predators. *Waterbirds* 29: 321–327.

<http://www.cabi.org/isc/datasheet/62201>

Citace: Görner T. 2026. Ibis posvátný (*Threskiornis aethiopicus*), informační karta, AOPK ČR Praha. Dostupné na: <https://invaznidruhy.aopk.gov.cz/invazni-druhy-z-unijniho-seznamu>